

Oznaczenie adresata petycji

**MINISTERSTWO CYFRYZACJI
(00-060 WARSZAWA, WOJ. MAZOWIECKIE)**

Petycja o zmianę ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz Kodeksu Cywilnego.

Wskazanie przedmiotu petycji

Na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) wnoszę o: zmianę ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2019 r. poz. 700) przez:

- 1) nowelizację art. 20ae. ust 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2019 r. poz. 700) przez dodanie ust. 3 w brzmieniu:
„3. Oświadczenie woli opatrzone podpisem zaufanym jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.”
- 2) dodanie do przedmiotowej ustawy definicji „formy pisemnej”.

Ponadto wnoszę o: nowelizację art. 78¹ § 1. ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, z późn. zm.) przez nadanie mu brzmienia:

„§ 1. Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go podpisem zaufanym lub kwalifikowanym podpisem elektronicznym.”

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 20ae. ust 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2019 r. poz. 700): „Dane w postaci elektronicznej opatrzone podpisem zaufanym są równoważne pod względem skutków prawnych dokumentowi opatrzonemu podpisem własnoręcznym, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.”

Tylko część przepisów ustaw wyraźnie dopuszcza podpisywanie dokumentów za pomocą podpisu zaufanego.

Przykładowo

Art. 63. § 3a pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096) zgodnie z którym

„Podanie wniesione w formie dokumentu elektronicznego powinno: 1) być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, lub uwierzytelniane w sposób zapewniający możliwość potwierdzenia pochodzenia i integralności weryfikowanych danych w postaci elektronicznej;”

Czy art. 45 ust. 1f ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351) zgodnie z którym:

„1f. Sprawozdanie finansowe sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.”

Przepis 20ae. ust 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne posługuje się sformułowaniem „równoważne pod względem skutków prawnych dokumentowi opatrzonemu podpisem własnoręcznym”. Niestety w polskim systemie prawa wiele przepisów aktów prawnych w dalszym ciągu posługuje się sformułowaniem „w formie pisemnej” lub na piśmie.

Przykładowo:

- 1) Art. 99 § 2 i art. 109². § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U.2019.1145)
- 2) Art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U.2019.1429)
- 3) Art. 479³³ § 2a. i 2b i art. 1164. ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2019.1460)
- 4) Art. 74 ust. 2 i art. 88 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2018.2081)
- 5) Art. 17 ust. 2. i ust. 2a, oraz art. 139. Ust. 2, Art. 143b. ust. 3 - Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U.2019.1843)
- 6) Art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2019.506)
- 7) Art. 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U.2019.1437)
- 8) Art. 28 ust. 2 i art. 45. Ust. 2 ustawy z dnia z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U.2019.701)
- 9) Art. 88a ust. 5. ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U.2019.1186)
- 10) Art. 10 ust. 1f. i art. 38a ust. 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U.2019.755)
- 11) Art. 257 § 3 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz.U.2019.505)
- 12) Art. 297 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz.U.2019.684)

- 13) Art. 268a. ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.2018.2096)
- 14) Art. 20. § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U.2019.2325)
- 15) Art. 6. § ust 2 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U.2019.2086)

Dodatkowo zgodnie z art. 78¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U.2019.1145)

Art. 78¹. § 1. Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

§ 2. Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.

Przedmiotowy przepis nie wspomina o możliwości złożenia oświadczenia woli (równoważnego z oświadczeniem woli w formie pisemnej) w postaci elektronicznej i opatrzeniu go podpisem zaufanym.

Ze względu na brak definicji ustawowego pojęcia „formy pisemnej” i „na piśmie” oraz sformułowanie przepisu 20ae. ust 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne o treści „równoważne pod względem skutków prawnych dokumentowi opatrzonemu podpisem własnoręcznym” pojawiają się problemy interpretacyjne.

W praktyce organy administracji publicznej wyrażają wątpliwości czy w przypadku gdy ustawa posługuje się określeniem „w formie pisemnej” lub „na piśmie” - czy pismo złożone w postaci elektronicznej podpisanej podpisem zaufanym (np. za pośrednictwem usługi podpisywarka - <https://moj.gov.pl/uslugi/signer/upload?xFormsAppName=SIGNER>) jest pismem „w formie pisemnej” i wywołuje skutki prawne.

Wątpliwości interpretacyjne utrudniają skuteczne złożenie pisma opatrzonego podpisem zaufanym w kontaktach z administracją publiczną w przypadkach, w których ustawa wyraźnie tego nie dopuszcza. Ogranicza to możliwość wykorzystania podpisu zaufanego w kontaktach z administracją publiczną.

Warto w tym miejscu podkreślić, iż podpis zaufany w przeciwieństwie do podpisu kwalifikowanego jest:

1. mniej czasochłonny w uzyskaniu (czas oczekiwania na podpis kwalifikowany to ok. 2 tygodnie),
2. bezpłatny dla obywateli (podpis kwalifikowany to koszt ok. 250 zł brutto),
3. wymagający mniejszych kompetencji cyfrowych,
4. nie wymagający komputera do funkcjonowania.

Na marginesie pragnę wskazać, że w praktyce dodatkowym problem jest fakt, że nie wszystkie podmioty (przykładowo powiatowe inspektoraty nadzoru budowlanego) określone z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2019 r. poz. 700) w praktyce posiadają skrzynkę EPUAP skąd istotna byłaby możliwość

przesyłania pism podpisanych podpisem zaufanym na adres email danego podmiotu publicznego.

Podstawowymi zaletami wynikającymi z możliwości podpisywania umów przez podpis zaufany jest zmniejszenie wydatków, zarówno ze strony obywateli, jak i urzędów.

Przeniesienie administracji z papieru do sieci znacząco zmniejszy zużycie makulatury oraz pozwoli zmniejszyć wydatki na administrację publiczną. Gdyby wykorzystać potencjał e-administracji, Polska mogłaby zaoszczędzić 1,2 mld zł rocznie (por. Przeciw wykluczeniu cyfrowemu - Studium strategiczne nt. stymulowania wzrostu gospodarczego na poziomie lokalnym i wojewódzkim poprzez inwestycje w ICT oraz podnoszenie kompetencji cyfrowych mieszkańców województwa mazowieckiego - <https://www.mwi.pl/materialy/pobierz/23>)

Petenci oszczędzają również czas, który musieliby poświęcić na dojazdy i oczekiwanie w kolejkach, a urzędy są w stanie sprawniej obsługiwać zlecenia i wnioski.

Rozwój e-administracji przełoży się na szybszy rozwój gospodarczy kraju dzięki stworzeniu odpowiednich warunków do wykorzystania potencjału technologii cyfrowych; poprawę relacji państwa z obywatelem dzięki wdrożeniu personalizowanego i wielokanałowego kontaktu z urzędem; zapewnienie łatwego i szerokiego dostępu do informacji publicznej, dostępu do informacji sektora publicznego do ponownego wykorzystywania oraz możliwości wykorzystania zasobów informacyjnych państwa w działalności gospodarczej i społecznej; podniesienie efektywności funkcjonowania administracji publicznej dzięki skuteczniejszemu zarządzaniu informatyzacją państwa oraz usprawnieniu współpracy instytucji publicznych, a także zapewnieniu uczestnictwa partnerów biznesowych i społecznych w tym procesie; podniesienie efektywności funkcjonowania administracji publicznej.

Na marginesie warto zauważyć, że z uwagi na epidemię COVID-19 w ciągu minionych kilkunastu dni urzędy gmin i powiatów jeden po drugim zamykały drzwi przed petentami. W miarę rozprzestrzeniania się epidemii koronawirusa w Polsce urzędnicy masowo ograniczali, a następnie całkowicie eliminowali osobisty kontakt z potrzebującymi załatwić swoje sprawy mieszkańcami. Zwiększenie możliwości wykorzystania podpisu zaufanego w kontaktach z administracją publiczną ułatwi funkcjonowanie w obecnym trudnym okresie.

Wyrażam zgodę na ujawnienie na w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Cyfryzacji moich danych osobowych w zakresie imienia i nazwiska.